

Закон на Джаул–Ленц

Име: ..... Клас: .....

формули $Q = I^2 R t$ $P = I^2 R$ $Q = P t$

мерни единици: I – A (ампер), R – Ω (ом), t – s (секунда), Q – J (джоул), P – W (ват)

Задача 1. Опорни понятия

1. Формулирай закона на Джаул–Ленц (с думи): .....

2. Запиши формулата: $Q = \dots$ и означенията на величините.

3. Свържи формулите (чертай стрелки):

$Q = I^2 R t$ $Q = P t$ $P = I^2 R$ $P = U I$ $U = I R$

4. Единици: I – __ ( ), R – __ ( ), t – __ ( ), Q – __ ( ), P – __ ( ).

5. Отбележи вярното ($\checkmark$):

Q расте линейно с t

Q расте квадратично с I

По-голямо електрично съпротивление R дава повече топлина Q при фиксирани ток I и време t

Задача 2. „ТурбоТок срещу R“

Свържи проста верига (батерия–резистор–амперметър). Измери I (A); използвай номинала R (Ω); измервай в продължение на t = 60 s. Пресметни Q (J).

Въпрос: В кой опит се отдели повече топлина? Обясни с думи:

.....
 .....
 .....

Задача 3. Казуси „Еко-инженер“

А. Удължител: През удължителя протича $I = 6 \text{ A}$, неговото общо съпротивление е $R = 0,5 \Omega$. Колко топлина се отделя за $t = 10 \text{ min}$? Как да намалиш загубите (гве игеи)?

Пресмятане: .....

.....

Решения за по-малко загуби: 1) .....

2) .....

Б. Тънък и гълъг кабел за зарядно се загрява. Обясни с $Q = I^2 R t$ защо и какво да променим, за да не се загрява: .....

.....

В. Прегназител (бушон) свързан последователно „прегаря“ при претоварване и се изключва. Обясни с $Q = I^2 R t$ защо това е полезно: .....

.....

Задача 4. Изчисли (покажи стъпките и единиците)

1. $I = 2 \text{ A}$, $R = 5 \Omega$, $t = 30 \text{ s} \rightarrow Q = \dots\dots\dots \text{ J}$

2. При едни и същи R и t , ако I стане 2 пъти по-голям, Q става ..... пъти по-голям.

3. Нагревател на 12 V и $R = 24 \Omega$ работи 5 min . Намери Q (погсказка: първо намери I или P). .....

.....

.....

4. Същият нагревател, но $R = 12 \Omega$ при 12 V за същото време. Колко пъти се променя Q ? .....

.....

Задача 5. Минутка за изводи

1. Допиши: „Когато токът се удвои, отделената топлина за същите R и t .....

.....“

2. Дай реален пример как да намалим излишното нагряване (енергийна ефективност): .....

.....